

Kriminaalpoliitika uudiskiri

6/2013

SISSEJUHATUS

Kriminaalpoliitika uudiskiri on kõigile neile, kelle tööd või huvisid see poliitikavaldkond ühel või teisel viisil puudutab. Loodame, et leiate siit iga paari kuu tagant midagi uut ja huvitavat, alates seadusemuudatustest ja ennetusteemadest kuni värskelt statistika ja analüüsideni. Ettepanekud ja mõtted uudiskirja asjus on oodatud aadressile uudiskiri@just.ee.

UUDISED

- § Eile esitas justiitsministeerium valitsusele **karistusõiguse revisjoni** tulemusena valminud eelnõu, mis kooskõlastati suvel teiste pooltega. Kõik materjalid on kättesaadavad [eelnõude infosüsteemis](#).
- § Riigikogus on teise lugemiseni jõudnud [eelnõu](#), mis puudutab **lapselt seksi ostmise kriminaliseerimist** ja muid lastevastaseid seksuaalkuritegusid. Samuti on teisel lugemisel karistusseadustiku ja kriminaalmenetluse seadustiku [eelnõu](#), mis puudutab **konfiskeerimise regulatsiooni, karistusjärgset käitumiskontrolli ja asenduskaristuse tingimusi narkomaanidele**.
- § Oktoobri alguses hakkas riigikogu õiguskomisjon menetlema uue [väärteomenetluse seadustiku eelnõu](#), mille esimene lugemine riigikogus toimub 15. jaanuaril 2014.
- § 18. novembril avati taotlusvoor leidmaks projekte, mille eesmärk on toetada **vanglast või erikoolist naasvaid noori** ja vähendada seeläbi korduvkuritegevust. Rahastatavad projektid peavad tagama, et kodukohta naasev noor on paremini ette valmistatud oma eluga toime tulema ning et inimesed noore ümber oskaksid ja tahaksid teda selles aidata. Sihtrühma kuuluvad erikoolist ja vanglast vabanenud noorte kõrval ka nende pereliikmed ning erikoolide, vanglate ja muude noort toetavate asutuste töötajad. Taotlusvooru kaudu toetatakse rehabilitatsiooniprogramme ja -teenuseid, mis peavad maandama konkreetseid riske ja vastama vajadusi, kui ka meetmeid, mis parandavad noorte sotsiaalset toimetulekut tervikuna. Samuti võib projektide raames ellu viia tegevusi, millega hangitakse uusi teadmisi, pakutakse koolitusi, suurendatakse pädevust ja aidatakse luua koostöövõrgustikke. Vähim taotletav summa on 5000, suurim 150 000 eurot. Kokku eraldatakse 474 650 eurot. Taotluste esitamise tähtaeg on 20. jaanuaril 2014 kell 17. Vaata [pressiteadet](#) ja [täpsemat infot](#).
- § 3. oktoobril kiitis valitsus heaks uue **korruptsioonivastase strateegia** (www.korruptsioon.ee/strateegia). Strateegia eesmärk on edendada

korruptsiooniteadlikkust, suurendada otsuste ja tegevuste läbipaistvust ning arendada uurimusasutuste uurimisvõimekust ja hoida ära julgeolekut ohustavat korruptsiooni.

- § Euroopa Nõukogu juures asuv korruptsioonivastane riikide ühendus **GRECO avalikustas aruande**, milles hindas Eestile 2008. aastal tehtud soovituste täitmist (<http://www.korruptsioon.ee/34941>). Sellega lõppes Eesti kolmas hindamisvoor. Tuleb veel üle vaadata mõjuvõimuga kauplemist käsitlevad karistusseadustiku sätted, seda tehakse karistusseadustiku revisjoni käigus.
- § Eesti kohtuekspertiisi instituut kirjastas instituudi 75. aastapäevaks mahuka õpiku „**Kriminalistikaekspertiisid**“, mis annab põhjaliku ülevaate instituudis tehtavast 19 ekspertiisiliigist. Loe [siit](#).
- § 19. novembril andis justiitsminister Hanno Pevkur üle **kodanikujulguse aumärgid**, millega tunnustatakse inimesi, kes on kurjategija tabanud, aidanud sellele oma julge tegutsemisega kaasa või hoidnud ära kuriteo. Loe, millega tublid inimesed aumärgi ära teenisid: <http://www.just.ee/59112>.
- § 23. oktoobril toimunud **kriminaalpoliitika konverentsi materjalid** on kättesaadavad siin: <http://www.kuriteoennetus.ee/40626>. Täname kõiki, kes konverentsil osalesid!

STATISTIKA, ANALÜÜSID, UURINGUD

- § Justiitsministeeriumi kriminaalpoliitika osakonna kümnenenda ja kuriteoennetuse nõukogu kahekümnenenda aastapäeva puhul andis justiitsministeerium välja trükise, mis koondab statistika ja uuringute võrdlevaid andmeid. Trükis „**Kriminaalpoliitika arvudes: võrdlusi statistikast ja uuringutest**“ on kättesaadav ministeeriumi [kodulehel](#), kuid huvilised saavad selle ka trükisena, kui kirjutavad Jako Sallale (jako.salla@just.ee).
- § **Kuritegevuse baromeetri** kümne kuu ülevaate kohaselt püsib Eesti kuritegevus mullusega võrreldes väikeses languses. Vähenenud on varguste ja liikluskuritegude arv, kehalise väärkohtlemise juhtumeid on registreeritud 6% enam kui mullu samal ajal. Kelmuste arv on kasvanud 27%.
- § Eurobaromeetri viimase [küsitluse](#) kohaselt püsib Eesti inimeste **mure kuritegevuse pärast** väikesena. Kevadel pidas kuritegevust peamiseks riigi ees seisvaks mureks 7% Eesti inimestest (ELi keskmine on 12%). Kõige suuremateks muredeks peetakse Eestis hinnatõusu, tööpuudust ja majanduse olukorda.
- § Justiitsministeerium sai kaks pakkumust septembris välja kuulutatud hankele, millega otsiti **tõsiste käitumisprobleemidega lastele ja nende peredele mõeldud tõenduspõhiste programmide võrdleva uuringu tegija**. Hindamiskomisjoni soovitusel osutus valituks Tartu Ülikooli pakkumus. Uuringu valmimise tähtaeg on 31.01.2014. Uuringu tulemustele tuginedes valitakse Eestis rakendatav tõenduspõhine sekkumisprogramm, mis aitab vältida laste ja noorte

sattumist kinnistesse asutusse (nagu erikool ja vangla).

INIMESED

- § Kohtuekspertiisi instituudi kvaliteedijuht **Merike Rump** valiti üleeuroopalise kohtuekspertiisi asutuste ühenduse ENFSI (www.enfsi.eu) kvaliteedi- ja kompetentsikomitee juhtrühma, mille ülesanne on juhendada ja konsulteerida Euroopa võrgustiku liikmeid, Euroopa komisjoni, rahvusvahelist laborite kvaliteedi ühendust ja Euroopa standardiorganisatsiooni.
- § Prokuratuuri 95. aastapäeval tunnustati aasta prokuröri tiitliga Põhja ringkonna-prokuratuuri eriasjade prokuröri **Kadri Välingut**, kes juhib kriminaalmenetlust ja esindab riiklikku süüdistust korruptsioonikuritegudega seotud kriminaalasjades Tallinnas ja Harjumaal.

ÜRITUSED

- § Jätkub **Pimedate Ööde Filmifestival**, mille raames on palju huvitavat vaadata ka uudiskirja lugejail. **Lapse õiguste eriprogrammi** filmid on välja valitud laste-ombudsmani, justiitsministeeriumi, lastekaitse liidu ja festivali programmi-meeskonna koostöös (vt [filmide nimekirja](#) ja [eriprogrammi tutvustust](#)). Erilist huvi võiks pakkuda ka festivali programm „[Mehhiko ja vägivald](#)“.
- § 25. novembril toimub Tallinna ülikooli Tallinna saalis (Uus-Sadama 5) konverents „**Mehed naistevastasest vägivallast**“. Konverentsi korraldab naiste varjupaikade liit koostöös sotsiaalministeeriumi ja naisteühenduste ümarlauaga. Täpsem info: <http://www.enu.ee/enu.php?keel=1&id=4&uid=132>.
- § 26. novembril koguneb justiitsministeeriumis **kuriteoennetuse nõukogu**, kus arutatakse, kuhu kulub ja kuhu peaks kuluma Eestis sundrahana ja oportuuniteedi rahalise kohustusena määratav raha. Samuti võetakse teemaks nõukogu tegevuse hetkeseis ja tulevikuväljavaated, auhinnatakse parimaid tudengitöid ja otsustatakse, milline teema pälvib 2014. aastal kuriteoennetuse riikliku eraldise.
- § 4. detsembril kell 9.30-15 toimub justiitsministeeriumi suures saalis vägivalda vähendamise arengukava tegevuste raames **lepitamise seminar**. Ettekandega esinevad Soomes lepitusega tegelevad eksperdid ja Eesti lepituse asjatundjad. Soovime kuulda, kuidas toimib lepitussüsteem Soomes, ja arutada, millised võiksid olla Eestis arengusuunad. Kohtade arv on piiratud, huvilised peaks ühendust võtma Brit Tammistega (brit.tammiste@just.ee) hiljemalt 27. novembril.
- § 6. detsembril toimub Tallinnas erikoolist ja vanglast vabanenud noortele pakutava **jätkutoe projektitaotluste vooru avavõitlus**. Täpsem info tulekul www.kuriteoennetus.ee lehel.

VARIA

- § Kristiina Tõnnisson tutvustas 3. oktoobril ETV saates „Terevisioon“ **perevägivalda toimepanijatele mõeldud programmi**, mille väljatöötamist ja rakendamist rahastab justiitsministeerium.
- § Justiitsminister Hanno Pevkur, Ülle Madise ja Vootele Hansen arutasid 6. oktoobril Kuku raadio saates „Vanamehed kolmandalt“ **karistusõiguse revisjoni** teemadel.
- § Kuna Eestis mõrva eest süüdi mõistetud ja Soomes karistust kandev Markus Pasi Pönkä ei naasnud õigel ajal vanglapuhkuselt, kajastati Eestis **Soome vangistuspoliitikat**. Näiteks kaks artiklit Delfis: „Soome vanglate ja kriminaalhoolduse amet: ka mõrvar vajab puhkust“ ja „Vanglapalk Soomes ületab Eesti miinimumpalka“.

